

ELLS PORTS NATURA I ART

**Els Ports.
Natura i Art** [10a Edició]

D.11_05 / 2025

9:30 A 13:30h

WWW.LOPATI.CAT

Passejada amb els artistes:

Intervencions artístiques contemporànies
als Ports d'Horta de Sant Joan.

Cristina Torta Aubeso
Maite Serna Mata
Marta Baceiredo Talavero
Paula Vicente
Marc Sellarès

Més informació i inscripcions a www.lopati.cat
Serveis de bus gratuït des d'Amposta i Tortosa,
o des d'Horta de Sant Joan.

Punt de trobada: Àrea recreativa de La Franqueta

ORGANITZA:

LO PATI

CENTRE D'ART
TERRES DE L'EBRE

ASSOCIACIÓ
CULTURAL
EPNIA

AMB EL
SUPPORT
DE

Ajuntament d'Amposta

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació Tarragona

OMNIUM
MUSEU DE L'ART

Consell Comarcal
de la Terra Alta

Parc Natural
dels Ports

Ajuntament
de Tortosa

COL·LABORA

1. Els Ports. Natura i Art 2025 (10a. Edició)

Un dels objectius fonamentals del nostre projecte és que el públic pugui reflexionar sobre la relació que manté amb la natura a través de la mirada que ofereixen els artistes. Fem nostres les paraules d'Arribas quan afirma que en aquestes manifestacions artístiques, les obres mostren "els processos naturals o s'integren en ells, contribuint a sensibilitzar l'espectador respecte a les qualitats estètiques que la natura posseeix en si mateixa, cosa que indirectament pot generar una major preocupació per la preservació del medi i, per tant, promoure la consciència ecològica" (2015, p. 199)¹.

A la vegada, Ranieri proposa "generar o restablir llocs físics i/o simbòlics de contacte i diàleg íntims on crear, restaurar o renovar els vincles empàtics entre els éssers humans i la natura. Accedint a una dimensió sensible des de la qual accionar mecanismes de meravella i sorpresa que ens retornin a la mirada atenta de la infantesa i ens permetin fer créixer l'empatia" (2015, p. 27)².

Finalment, Bruna i Viladomiu plantegen que "en el camp de l'art i l'arquitectura, les teories del decreixement prenen la forma de la no construcció, la minimització, la reutilització i el desmantellament" (2018, p. 202)³. Hem sumat aquestes reflexions al nostre projecte, apostant en tot moment per obres que les incorporin.

¹Arribas, Fernando (2015). *Arte, naturaleza y ecología*. A Raquejo, Tonia y Parreño, José María (2015). *Arte y ecología*. Madrid: Editorial UNED.

²Ranieri, Marco (2015). *Poética de los materiales en los procesos de vinculación empática. Significados y significantes de los materiales en la indagación artística sobre la relación cultura/naturaleza en el contexto de la crisis ecológica sistémica global*. Estat espanyol: Ecozona. European journal of literature, culture and environment, Vol 6, nº 2.

³Bruna Pérez, P. & Viladomiu Canela, A. (2018). Arte y Sostenibilidad. Respuestas Artísticas ante el Colapso. Barcelona, Research, Art, Creation, 6(2), 174-211. doi: 10.17583/brac.2018.3166

2. Repercussions acadèmiques, temporada 24-25

Conferència de Sergi Quiñonero: “Natura i art, ecologia i reflexió crítica. El cicle Els Ports. Natura i Art (Horta de Sant Joan)”. Aules d'extensió universitària per la gent gran.

15 d'octubre 2024. Museu Terres de l'Ebre, Amposta.

11 de novembre 2024. Ca Don Ventura, Flix.

12 de desembre 2024. Campus Terres de l'Ebre, Tortosa.

Comunicació de Sergi Quiñonero: “10 anys d'art efímer al Parc Natural dels Ports. Activisme ecològic i revisió crítica”. II Congrés Internacional d'Humanitats Ecològiques. (30 de juny a 1 de juliol del 2025, Barcelona).

3. Equip

Centre d'Art Lo Pati.

Direcció: Aida Boix.

Tècnic de comunicació i audiovisuals: Edgar De Ramon.

Projecte

Direcció i curadoria: Sergi Quiñonero.

Fotògraf: Sebastià Masramon i Rosell.

Guiatge durant l'activitat: Gessamí Olesa i Jordi Abelló.

Educadores: Judit Montañés i Paula Vicente.

4. Dades

Diumenge 11 de maig. Activitat amb el públic: inscripció de 157 persones, a les que s'han de sumar els 5 artistes, el fotògraf i els 10 ajudants durant la performance “El primer esglaó”.

Dilluns 12 i dimarts 13 de maig. Pedagògica, activitats educatives: 109 nens i nenes i 14 mestres que han format part.

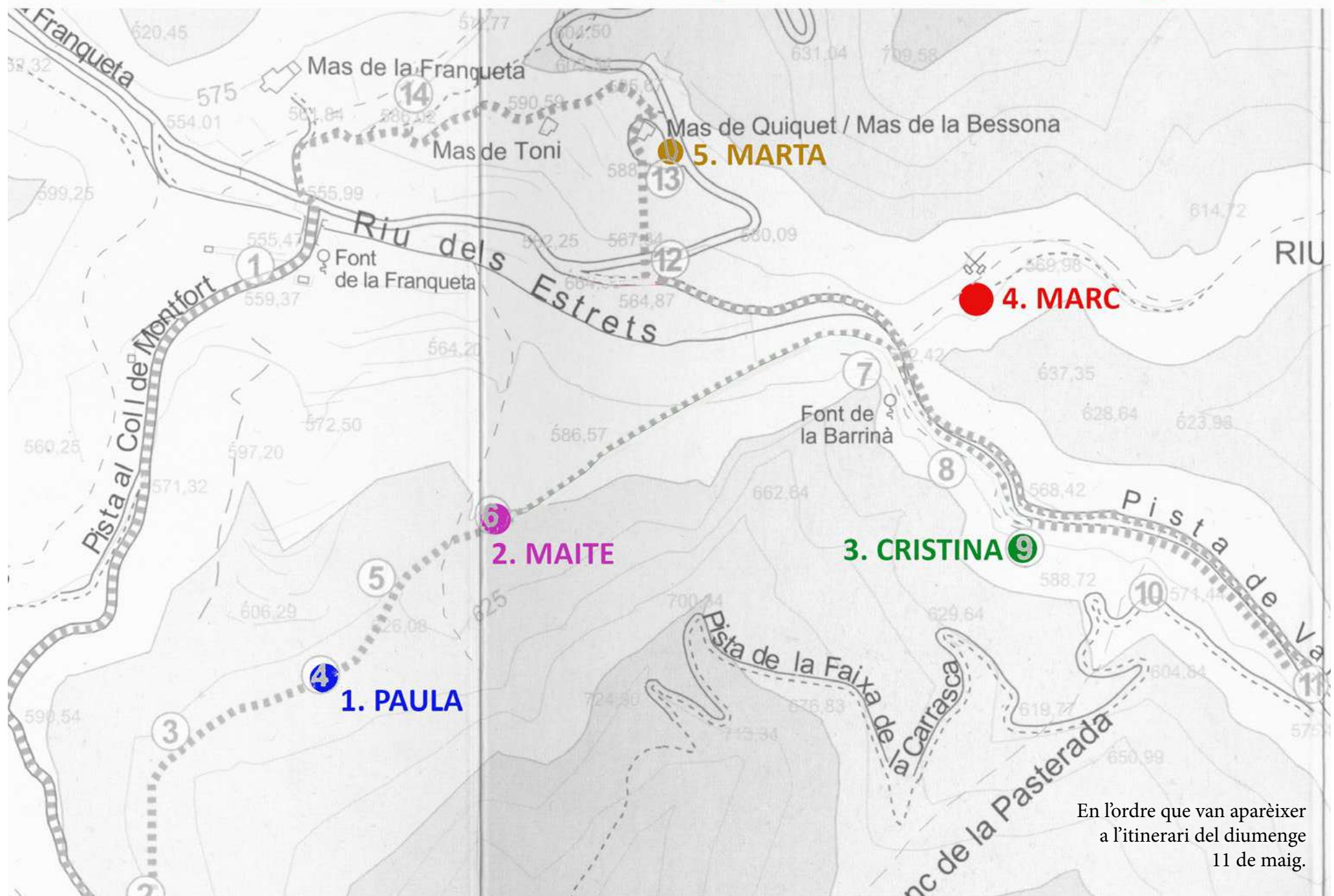
A la dreta: *El primer esglaó*, Marta Baceiredo. Fotografia de Marta Baceiredo.

5. Artistes

Els Ports. Natura i Art 2025 (10a. Edició). Itinerari dels Ullals de Morago

Paula Vicente Puiggròs (Barcelona)

Artista visual i educadora. Amb la seva pràctica es pregunta com habitem i ens relacionem amb el món i els ecosistemes que ens envolten i ens conformen, busca repensar des del que és quotidià per obrir preguntes, assajar altres escoltes i ritmes, deixar lloc al dubte. Actualment és resident a La Escocesa, Barcelona.

Obra: “Una distància”. Com ens posicionem físicament davant la natura? I emocionalment? I intel·lectualment?

Pàgina actual i següent:
Una distancia, Paula Vicente.
Fotografies de
Sebastià Masramon
i Eloïsa Valero

Maite Serna Mata (Reus)

El seu procés creatiu actual es basa en l'intimisme, partint de la reflexió sobre quelcom que irromp a la seva vida. Qualsevol llenguatge artístic li és vàlid. Li agrada nedar i contemplar l'horitzó.

“Opus plasticum. Noves pedres, nous murs”. L'omnipresència d'aquest material en les nostres vides i les seves insospitades conseqüències.

A la dreta i pàgina següent: *Opus Plasticum. Noves pedres, nous murs*, Maite Serna. Fotografies de Sebastià Masramon

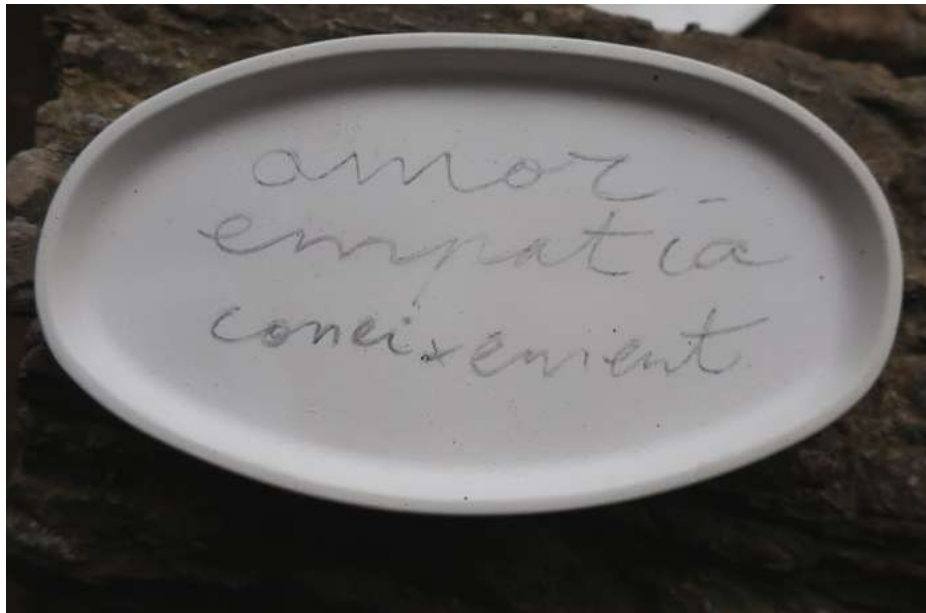
Cristina Torta Aubeso (Amposta)

Artista multidisciplinària amb una pràctica arrelada en les arts plàstiques, on l'entorn i el que és social actuen com a eixos d'investigació i creació.

Obra: "Un Gest d'Ofrena". Cura i sensibilitat cap a la natura. S'adjunta el text que va escriure i llegir l'autora.

L'artista ha dit a les xarxes socials: "Ha estat un plaer poder formar part d'aquesta reflexió i connexió que tenim amb la natura, des d'una mirada crítica i sensible".

Pàgina actual i següent:
Un Gest d'Ofrena, Cristina Torta. Fotografia inferior de Sergi Quiñonero. A la dreta, de Sebastià Masramon.

Manifest

Ens endinsem en un espai on tot sembla tenir normes, però també paradoxes.
Ens movem per la natura buscant bellesa, inspiració, pau...
però sovint ho fem des del desig d'interpretar, transformar, intervenir
i no parlo només d'artistes.
Fins i tot quan ens acostem amb cura, portem a sobre el pes de mil accions
inconscients.
M'adono que t'he observat des de finestres, mapes i pantalles.
Que t'he volgut salvar després d'haver-te ferit.
Que de vegades, ens anomenem protectors mentre tallem i
venerem la natura des d'una distància que la domestica.
Mentre et volem protegir, et modifiquem.
Mentre et celebrem, et convertim en espectacle.
Mentre et preservem, et domestiquem.
Hem après a estimar allò que podem capturar,
a venerar allò que podem fer nostre.
Hem construït tant sense mirar el que hi havia.
Ens hem acostumat a pensar que, si no es veu, no està passant res.
Però la natura no necessita escenari per existir.
I quan dic escenari, em refereixo a noms com "parc", "reserva", "paisatge",
com si
posar-te límits fos la forma d'estimar-te.
Fins i tot les figures de protecció amaguen tensions,
parlem de parcs naturals i, alhora, de reserves de caça.
Hi ha normes. Hi ha criteris. I també hi ha excepcions,
decisions humanes que modulen la natura.
Les figures de protecció no són perfectes, però són necessàries.
És aquí, entre el que podem fer i el que voldríem fer, on es gesta aquesta
obra.
Potser la clau no és evitar l'impacte —que és impossible—, sinó assumir-lo
amb
responsabilitat.
I llavors, arribats a aquest punt, em pregunto:
podem intervenir sense intervenir?

L'art és capaç de fer-se lloc sense forçar-te?
I si faig servir sons, imatges, presència...?
On és el límit entre dialogar amb l'espai i imposar-m'hi?
L'art pot ser una eina de consciència,
però també pot ser una forma de contradicció.
Intervenir sense imposar és un desafiament.
No vull ocupar l'espai, sinó dialogar-hi.
No vull apropiari-me'n, sinó fer-me'n responsable.
No vull fer-te mal.
No et vull perforar, punxar ni picar.
No et vull clavar res que s'assembli a una estaca.
No et vull de màrtir.
No et vull esquinçar, atrapar ni lligar.
No et vull ratllar, guixar o marcar.
No et vull domar. No ets meva.
No et vull embrutar ni destruir.
No et vull profanar.
No et vull trepitjar. Et vull recórrer.
Vull ser conscient del dolor que pot generar cada pas meu.
Vull silenci per escoltar-te.
Vull observar cada textura, sentir-te i olorar-te,
a tu i als teus habitants.
No et demanaré perdó si no va acompanyat d'un canvi.
No diré que sé com fer-ho.
No vull fer veure que tot es pot fer si es fa "amb respecte".
No vull justificar allò que no és justificable.
Però, des de la consciència, vull valorar allò que ens ofereixes
i allò que et volem oferir.
No serà suficient, però podria ser un punt de partida.
I així poder arribar a començar escoltant abans d'actuar,
i observar abans de transformar.
Perquè escoltar-te és començar a sanar-te.
Perquè sense tu, nosaltres tampoc som.
Perquè "Amalur" ets mare i ets llar.

Marc Sellarès (Sant Salvador de Guardiola, Barcelona)

Llicenciat en belles arts, la seva pràctica artística abraça diferents mitjans i suports. Explora el llenguatge de les accions, les intervencions en l'espai urbà i en la natura, generant debats sobre problemàtiques polítiques i socials. Les temàtiques que tracta són: desigualtat, solidaritat, territori, història i memòria.

Obra: "Cartografies". Entre les actituds d'assenyalar i ocultar les ferides que inflingim al planeta.

A la dreta i pàgina següent:
Cartografies. Marc Sellarès.
Fotografies de Sebastià Masramon

Marta Baceiredo Talavero
(Tarragona)

Artista multidisciplinària compromesa amb la defensa de l'ecologia i els drets dels animals.

Obra: "El primer esglaó". Una crítica al consum alimentari d'animals i al greu impacte ambiental que comporta.

Performance

Pàgina actual i següent:
El primer esglaó, Marta Baceiredo. Fotografies de Sebastià Masramon

6. Comentaris del públic

Verd vernal, aire pur, aigua neta, coves amb missatges de gratitud, corriols que conviden a la reflexió, les ferides de les roques, el banquet dels desmesurats, l'arquitectura del bosc, la nafra dels plàstics... l'art que ens heu regalat enmig de tot l'art natural que ens mira. Això i molt més ha estat Els Ports. Natura i Art 2025 en la seua desena edició. L'enhorabona Sergi Quiñonero per ser el motor que fa possible esta iniciativa tan bonica i enhorabona també a les i als artistes per estos instants tan preciosos com necessaris. Esperant ja l' 11a edició.

Valer Gisbert, 11-5-25. Facebook

Fotògrafes de la NTU visiten "Els Ports – Natura i Art"

Aquest cap de setmana, hem visitat Els Ports – Natura i Art per viure la 10a edició d'aquest esdeveniment únic d'art contemporani. Situat en l'impressionant entorn del Parc Natural dels Ports, el projecte presenta instal·lacions artístiques temporals i específiques al lloc, creades dins del bosc.

Amb un enfocament en l'art efímer i una filosofia de no deixar cap rastre permanent, les instal·lacions van des d'estructures fetes amb materials naturals trobats i intervencions amb plàstics fins a performance.

Els Ports – Natura i Art és un exemple inspirador de com l'art contemporani pot presentar-se en espais no tradicionals, animant les visitants a interactuar tant amb les obres d'art com amb el paisatge.

Riba Rocks, 12-5-25. Instagram

A la dreta: *Opus Platicum. Noves pedres, nous murs*, Maite Serna.
Fotografia de Sebastià Masramon

7. Pedagògica

Activitats educatives de Els Ports. Natura i Art 2025.

Dilluns 12 de maig. Escola Montsagre (Horta de Sant Joan).

Dimarts 13 de maig Escola Doctor Ferran (Corbera d'Ebre).

A partir de les propostes artístiques: “Opus plasticum. Noves pedres, nous murs” (de Maite Serna Mata) i “Una distància” (de Paula Vicente).

Educadores: Judit Montañés i Paula Vicente.

Fotografia de l'Escola Doctor Ferran

Fotografia de Judit Montañés

Fotografies de Paula Vicente Puiggròs

Fotografia de l'Escola
Doctor Ferran

“Poder participar en la 10a edició del projecte Els Ports. Natura i Art ha estat, una vegada més, una experiència transformadora. És ja la tercera edició que tinc el privilegi de viure des de dins, i cada cop reafirmo més la importància de crear espais on art, educació i natura es trobin sense pressa, amb temps per sentir, observar i crear des del respecte i l'escolta. Enguany, sota el títol “De la deixalla al símbol: Noves pedres, nous mons”, hem compartit un espai de reflexió amb infants d'entre 3 i 12 anys per mirar la matèria amb nous ulls. Amb elements recollits del bosc i petits fragments de plàstic recopilats pels infants, hem transformat l'impacte en metàfora, la brossa en missatge. Cada peça efímera ha estat un gest poètic, un acte de cura cap a l'entorn.

El taller, inspirat en l'obra Opus Plasticum de Maite Serna, ha estat un viatge entre la matèria i la consciència. Ens ensenya que una pedra pot parlar. Que el plàstic pot denunciar i, alhora, transformar-se.

“Recol·lectar no és acumular, és tornar a mirar amb ulls nous allò que ja donàvem per perdut. L'art és un acte de cura que pot néixer d'allò que ja no vol ningú. Quan recollim una deixalla, no estem netejant només un lloc.”

Les respostes dels infants han estat, com sempre, reveladores. Amb les seves mans, han sabut explicar una nova història buscant una simbiosi entre natura i residu. No calen grans discursos per parlar de sostenibilitat si oferim vivències que conviden a pensar. Una instal·lació col·lectiva feta amb elements naturals i restes reciclades pot esdevenir manifest sense lletres. Des de la meua primera participació en el projecte, he anat incorporant aquestes vivències a la meua mirada pedagògica. I he constatat, cada any, que la natura no és només escenari d'aprenentatge: és coautora, és mestra, és escola.

En un temps en què el soroll i la immediatesa s'imposen, propostes com aquesta ens recorden que educar és també despertar consciències i que l'art, quan es vincula a la terra i a les emocions, esdevé una poderosa eina. Gràcies, una vegada més, per fer-m'hi tornar”.

Judit Montañés, educadora

PORTS NATURA I ART

Amb el suport de:

Ajuntament d'Amposta, Ajuntament d'Horta de
Sant Joan, Generalitat de Catalunya-Departament
de Cultura, Diputació de Tarragona, Òmnium
Cultural-Terres Ebre, Consell Comarcal Terra Alta,
Parc Natural dels Ports, Ajuntament de Corbera
d'Ebre, Hostal Casa Barceló.